

Miljödepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar på Förslag till Europaparlamentets och Rådets direktiv om avfall som utgörs av eller innehåller elektroniska produkter och förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om begränsning av användningen av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter

Återvinningsindustrierna (ÅI) anser att producentansvaret – rätt utformat – är ett viktigt styrmedel i ett uthålligt samhälle. För branschen är utvecklingen av sunda konkurrensutsatta marknader avgörande och en av de viktigaste frågorna för att få återvinningen att fungera bra. ÅI vill därför informera om en ny möjlighet och ett alternativ för producenterna att, i såväl det svenska producentansvaret som i det kommande inom EU, ta sitt lagstadgade ansvar utan att gå igenom ett materialbolag. Detta system innebär att kommuner och producenter tar direktkontakt med enskilda återvinnare. Flera företag upphandlar nu avtal direkt med återvinnarna som erbjuder producenten lösningar som innebär att producenten kan ta sitt producentansvar. Producenterna vill ofta ha nära kontakt med den som ska utföra arbetet utan mellanhänder och det kan återvinnaren erbjuda. ÅI anser att ett system baserat på direktkontakter mellan producenter och återvinnare utvecklar marknaden och återvinningsteknikerna och är att föredra framför ett ansvar som tas kollektivt. Vid ett kollektivt ansvar uppstår ett beställarmonopol inte driver utvecklingen av miljöanpassad teknik.

ÅI har följande synpunkter på direktivförslaget:

För att nå syftet med direktivet behöver följande två förändringar av direktivet göras:

- 1. Producentansvaret måste läggas individuellt på den enskilde producenten*
- 2. Användande företag bör ha återvinningsansvar för det ee-avfall som uppkommer i den egna verksamheten.*

1. Producentansvaret måste läggas individuellt på den enskilde producenten

Denna förändring och förtydligande bör göras i artikel 7 och innebära att MS uppmanar producenterna att i första hand lösa sitt producentansvar i direktkontakt med återvinnarna och motiveras av följande två skäl:

1.1 Ett individuellt ansvar innebär motiv för producenten att investera i miljöanpassad tillverkning.

Att det tillverkas mer miljöanpassade varor får direkt påverkan på direktivets huvudsyfte – nämligen att skydda mark, vatten och luft från föroreningar, att undvika uppkomsten av avfall och att minska avfallets skadlighet.

Flera av producenterna arbetar i dag på frivillig väg med s.k. eko-design. Drivkraften för detta arbete är företagets miljöprofilering och kraven kommer direkt från marknaden och företagets egna kunder. Ett individuellt ansvar kommer att öka drivkraften att tillverka miljömässigt bättre produkter. Ett individuellt ansvar kommer också att innebära att den viktiga kontakten och erfarenhetsutbytet mellan återvinnare och producent ökar vilket gynnar konstruktion för återvinning.

Producentansvar som läggs individuellt kan också ses som ett led i en miljöanpassad produktpolitik eftersom ett individuellt ansvar ställer krav på företaget att på titta på helheten i sin egen produkttillverkning.

1.2 Ett individuellt ansvar bidrar till skapa sunda återvinningsmarknader som består av många köpare och många säljare av återvinningstjänster.

Sunda fungerande marknader är nödvändiga för att nå kostnadseffektivitet och en utveckling av nya återvinningstekniker. Återvinningsbranschen är en bransch i kraftfull utveckling. Från att omhändertagande av avfall varit en kommunal angelägenhet sker nu en förändring och det kommunala monopolet tas successivt bort i takt med att producentansvar införs. I stället har det bildats materialbolag som fått monopolliknande ställning. När det nu skapas nya områden för producentansvar är det därför viktigt ta tillvara de erfarenheter som finns i Sverige och från uppbyggnaden av producentansvar för elektronik i Norge. Kollektiva system innebär att det i huvudsak bara finns en köpare av återvinningstjänsten. Endast *en* köpare av återvinningstjänsten innebär dålig utveckling av marknaden samt att återvinnarna kan hamna i en alltför stor och därmed osund beroendeställning till materialbolaget. Ett individuellt ansvar innebär att det kommer finnas fler individuella köpare av återvinningstjänster. Med flera köpare som har olika krav innebär det en utveckling av återvinningstekniker, nya kreativa lösningar tas fram i konkurrensen om producenterna. Med flera köpare kommer också flera återvinningsföretag att etablera sig på marknaden.

2. Användande företag bör ha återvinningsansvar för det ee-avfall som uppkommer i den egna verksamheten.

Denna förändring bör införas i artikel 8 och motiveras av följande två skäl:

2.1 De stora strömmarna av uttjänt elektronik kommer från verksamheter. Ett återvinningsansvar för det användande företaget säkerställer att dessa strömmar alltid går

till återvinning och inte skickas till förbränning eller deponering utan föregående behandling hos återvinnare.

ÅI anser att det är helt riktigt att så som direktivet föreskriver låta finansieringen av kostnaderna för återvinning m.m. från andra användare än privathushåll (dvs. företag) omfattas av avtal mellan tillverkarna och användarna vid köpetillfället. För att säkerställa att dessa strömmar alltid går till återvinning och inte skickas till förbränning eller deponering måste direktivet kombineras med ett krav på de "användande" företagen att källsortera uttjänt elektronik och se till att det omhändertas av en certifierad återvinnare. Jfr § 25 i renhållningsförordningen. Om producenten köper sig fri från sitt ansvar i ett avtal mellan tillverkare och användare måste ett återvinningsansvar för det användande företaget finnas i lagstiftningen.

2.2 Ett återvinningsansvar för användaren kommer att öka återvinningsmarknaderna

Strömmarna av material till återvinning kommer att öka med ett återvinnansvar för användaren. Detta kommer stimulera till nyetableringar och därmed ökad sysselsättning. Större marknader kommer att möjliggöra utveckling och framtagning av nya återvinningstekniker.

Avslutningsvis vill vi dessutom understryka att vi stöder direktivets förslag om:

- * **märkning så att produkten inte slängs i soporna**
- * **att tillverkaren ska lämna uppgifter om vilka ämnen och material som ingår varan**
- * **krav på certifiering av återvinningsföretaget och dettas verksamhet**

Stockholm den 3 oktober 2000

Annika Helker Lundström
Återvinningsindustrierna
VD

kansli@recycling.se